

Zvyšování kvality digitalizace

Workshop 1 · DGline Workshop 2026

22. 9. 2026

Filip Hančík · Matěj Petr · Daniel Rulc

Proč tento workshop

Digitalizace nekončí pořízením techniky

- Vyhnout se chybám, které se odhalí až po letech
- Zvýšit technickou kvalitu digitalizace
- Využít digitalizační hardware na maximum

Digitalizace dnes probíhá všude kolem nás. Pokud ale mají digitalizáty skutečně věrně odpovídat předloze, je potřeba se podívat digitalizaci pod kapotu.

Co nás čeká

Program dnešního workshopu

- » Přivítání a úvod **10 min**
- » Praktická část **60 min**
- » Checklist kvality digitalizace **5 min**
- » Shrnutí a závěr **5 min**

PRAKTICKÁ ČÁST

- 1 Velikost skenu
- 2 Expozice
- 3 Homogenita nasvícení
- 4 Rozlišení
- 5 Bitová hloubka
- 6 ICC profily
- 7 Dvě bonusové otázky

Úkol 1 - Velikost skenu

KONTEXT

Archivační master je sken, ve kterém většina mezinárodních metodik požaduje záznam i skutečné fyzické velikosti předlohy. Rozlišení (PPI) uložené v souboru určuje, jakou fyzickou velikost má předloha ve své digitální podobě. Když je uloženo špatně, ukáže Photoshop jiný rozměr, než jaký předloha doopravdy má — i když počet pixelů zůstane úplně stejný.

ZADÁNÍ

Podívejte se na všechny tři varianty digitalizátů. Zjistěte, na kterém digitalizátu odpovídá velikost předmětu jeho skutečné velikosti.

Úkol 2 · Expozice

KONTEXT

Expozice určuje, kolik světla snímač při snímání zachytí. Když je snímek podexponovaný, ztrácí se detail v tmavých místech — splynou do černé. Když je přexponovaný, ztrácí se stejně tak detail ve světlech.

ZADÁNÍ

Která varianta je nejlépe exponovaná? Napište i proč.

Úkol 3 - Homogenita nasvícení

KONTEXT

Homogenní (rovnoměrné) nasvícení znamená, že je předloha stejně jasná a barevně věrná ve všech svých částech, ne jen uprostřed.

ZADÁNÍ

Která varianta je nasvícená nejrovnoměrněji? Napište i proč.

Úkol 4 - Rozlišení

KONTEXT

Vysoké rozlišení (hodně pixelů) samo o sobě neznamená, že soubor obsahuje hodně skutečného detailu. Když se nízkorozlišený sken jen softwarově zvětší, získá víc pixelů, ale žádnou novou informaci — jen odhad, jak by to mezi existujícími pixely mohlo vypadat.

ZADÁNÍ

Seřadte soubory podle skutečného množství detailu, od nejlepšího po nejhorší. Odpovídá pořadí tomu, co slibují jejich názvy? A který soubor je z pohledu rozlišení „správně“?

Úkol 5 - Bitová hloubka

KONTEXT

Bitová hloubka určuje, jak jemně může soubor zaznamenat přechody jasu a barvy. Vyšší hloubka (48 bit) dá víc prostoru pro jemné přechody tónů a pro pozdější úpravy, ale zdvojnásobí velikost souboru. Jestli se to vyplatí, nepoznáte podle toho, jak soubor vypadá na obrazovce — záleží na tom, co je na předloze a co se s ní bude dál dít.

ZADÁNÍ

U kterého z těchto souborů je zvolená bitová hloubka vhodná vzhledem k typu předlohy?
Napište také, proč u jednotlivých souborů zvolená hloubka dává nebo nedává smysl.

Úkol 6 - ICC profily

KONTEXT

Barevný profil (ICC profil) je popis souboru, který říká, jak se mají jeho barvy interpretovat, aby vypadaly stejně na různých zařízeních. Sám o sobě barvy nemění — jen je popisuje. DGline má v ukázce stanovené, jaký profil se používá u archivačního masteru a jaký u odvozených uživatelských souborů.

ZADÁNÍ

Projděte čtyři soubory a porovnejte je s metodikou ve složce. Který z nich odpovídá archivnímu master skenu v metodice? U zbylých tří napište, v čem se od ní liší a co to v praxi způsobí.

Deset bodů kvalitní digitalizace

Checklist, který si odnesete na pracoviště

- » 1 Fyzická velikost a PPI
- » 2 Expozice
- » 3 Homogenita nasvícení
- » 4 Skutečný detail vs. rozlišení
- » 5 Doostření
- » 6 Bitová hloubka
- » 7 Artefakty snímání
- » 8 Barevný profil (ICC)
- » 9 Volba nasvícení podle účelu
- » 10 Tonální věrnost

Děkujeme za pozornost

Šťastnou a kvalitní digitalizaci

- Všechny materiály z workshopu vám pošleme po akci
- Máte dotazy k zvyšování kvality digitalizace ve vaší instituci? Potkejme se dnes u kafe!

DGline · digitalizace kulturního dědictví · dgline.cz